

Lokal Kommunhuset, KS-salen	Tid Torsdag 9 februari 2023 kl. 09:00-16:00
---------------------------------------	---

Närvarande beslutande	Marcus Lejonqvist Charlotte Widegren Jenni Bäck Lena Westerlund Renée Georgio	SD ordförande, utsedd av kommunstyrelsen M ordinarie, utsedd av kommunstyrelsen M ordinarie, utsedd av socialnämnden S ersättare, utsedd av kommunstyrelsen S ersättare, utsedd av kommunstyrelsen
	Kerstin Petersson Ulla Axelsson Gärd Andersson Tarja Dahlin Lindhe Annika Lindén Kenneth Söderman Andjelika Radojkovic Sirkka Matalalampi Kaarina Kangasniemi	PRO Pensionärernas Riksorganisation PRO Pensionärernas Riksorganisation PRO Pensionärernas Riksorganisation SPF Sveriges Pensionärsförbund SPF Sveriges Pensionärsförbund RPG Sveriges Pensionärsförbund SKPF SV. Kommunalpensionärernas förbund, avd 51 Finska pensionärers riksförbund, Motalan Nasevat SFP Sverigefinska Pensionärer, Motala Finska Förening
Ersättare	Tor Nyman Solweig Bladh Bengt Fogelberg Kerstin Svedmert Jenny Borg Pirkko Hagert Pekka Niemi	PRO Pensionärernas Riksorganisation PRO Pensionärernas Riksorganisation PRO Pensionärernas Riksorganisation SPF Sveriges Pensionärsförbund RPG Riksförbundet PensionärsGemenskap Finska pensionärers riksförbund, Motalan Nasevat SFP Sverigefinska Pensionärer, Motala Finska Förening
Övriga närvarande	Theres Sandstedt Johanson Mariella Pranjkojvic	Biträdande socialdirektör Nämndsekreterare Socialnämnden
Utses att justera	Kerstin Petersson	..... Sekreterare Mariella Pranjkojvic
Justeringens plats och tid	Kommunhuset, Varamon tisdag 21 februari 2023 kl. 09:00	..... Ordförande Marcus Lejonqvist (SD)
Paragrafer	§ 1-12	..... Justerande Kerstin Petersson PRO

Ärenden:	Sida
KPR § 1 Sammanträdet öppnas, upprop och val av justerare	3
KPR § 2 Godkännande av dagordning.....	3
KPR § 3 Information om ny ärendeberedningsgrupp för KPR	4
KPR § 4 Rollen som pensionärsledamot & KPR reglementet	5
KPR § 5 Förändringar i lagstiftningar, utredningar och lagförslag	6
KPR § 6 Översiktsplan utifrån ett äldreperspektiv	7
KPR § 7 Kommunens måltidsverksamhet och måltidsfrågor inom socialförvaltningen.....	8
KPR § 8 Förstudie avseende Öppna insatser för seniorer	9
KPR § 9 Äldreomsorgens organisation i Motala kommun.....	10
KPR §10 Socialförvaltningens uppdrag samt information från Socialnämnden	11
KPR § 11 Övriga frågor vid KPR:s sammanträde	12
KPR § 12 Sammanträdet avslutas.....	13

Ärenden

KPR § 1 Sammanträdet öppnas, upprop och val av justerare

Ordföranden Marcus Lejonqvist öppnar sammanträdet och hälsar samtliga deltagande välkomna.

Uppropet godkänns.

Kerstin Petersson väljs till justerare.

Presentationsrunda av mötesdeltagare samt genomgång av sammanträdestider 2023 för kommunala pensionärsrådet:

Sammanträde (heldag) torsdag den 9/2 (09:00-16:00)

Ärendeberedning torsdag 16/3 (10:00-11:00)

Sammanträde torsdag 13/4 (09:00-12:00)

Ärendeberedning torsdag 11/5 (10:00-11:00)

Sammanträde torsdag 1/6 (09:00-12:00)

Ärendeberedning torsdag 7/9 (10:00-11:00)

Sammanträde torsdag 28/9 (09:00-12:00)

Ärendeberedning torsdag 12/10 (10:00-11:00)

Sammanträde torsdag 9/11 (09:00-12:00)

Information tilldelas avseende pensionärsledamöternas rätt till reseersättning.

KPR § 2 Godkännande av dagordning

Dagordningen godkänns.

KPR § 3 Information om ny ärendeberedningsgrupp för KPR

Presentation av ny ärendeberedningsgrupp för KPR mandatperioden 2023-2026:

Ordförande Marcus Lejonqvist (SD)
Andjelija Radojkovic (SKPF)
Tarja Dahlin Lindhe (SPF)
Kenneth Söderman (RPG)
Ulla Axelsson (PRO)

Ärendeberedningsgruppen väljs efter överenskommelse i samrådsgruppen där ledamöter från pensionärsföreningarna träffas inför KPR-sammanträden.

Utöver ordföranden yttrar sig Tarja Dahlin Lindhe.

KPR § 4 Rollen som pensionärsledamot & KPR reglementet

Christer Wiström distriktsordförande SPF föredrar ärendet. KPR är till för att driva frågor som tillgodoser de äldres behov. Som pensionärsledamot har ledamoten ett förtroende att företräda medlemmarna i den lokala utvecklingen av äldrepolitiken i kommunen. KPR:s samhällsinsats gynnar även kommande generationer, därav är rollen som pensionärsledamot betydelsefull. Tyvärr har inte alla kommuner ett pensionärsråd. Vidare ges information om hemtjänstindex som är en rankinglista över hemtjänstens service och kvalitet inom de olika kommunerna. Bäst i Sverige är Gnosjö. Motala var på plats 97 av 290 kommuner.

Genomgång av Motala kommuns KPR-reglemente. Finns flera förslag till förbättringar inför kommande revidering. Understryker att §6 är ett bra sätt att arbeta på och att det inte ser likadant ut i andra kommuner.

”§ 6 Pensionärsrådet kan inom sig utse ett beredningsutskott som vid behov förbereder ärenden och utarbetar yttranden och förslag att föreläggas rådet för ställningstagande.”

I KPR-reglementet bör ett förtydligande göras avseende rätten till att avge yttranden i pensionärsfrågor, det vill säga att rådet på begäran är remissinstans och referensorgan gällande pensionärsfrågor. Grundtanken med pensionärsrådet är att i god tid få information för att sedan ha möjlighet att komma med åsikter för att bädla för bättre beslut. KPR ska vara ett organ som ska kunna vara med och påverka på flera nivåer i frågor som rör pensionärer, både kortsiktigt och långsiktigt. Presentationen avslutas med information om en riksdagsmotion som rör kommunala pensionärsråd.

Utöver ordföranden yttrar sig Ulla Axelsson, Tarja Dahlin Lindhe, Kenneth Söderman.

KPR § 5 Förändringar i lagstiftningar, utredningar och lagförslag

Verksamhetsutvecklare Marielle Fältström föredrar ärendet. Socialtjänstlagen har funnits sedan 1982. Det är första gången som det har det tagits ett stort omtag. Utredningens fyra större förslag:

- Kunskapsbaserad socialtjänst
- Möjlighet att tillhandahålla insatser utan föregående behovsprövning
- En förebyggande och lättillgänglig socialtjänst
- Övergripande planering och planering av insatser.

Syftet är att skapa en ramlag som inte är på samma detaljnivå som den är idag. För att genomföra ändringarna behöver kommunerna utveckla nya arbets sätt, som de kommer få stöd och metoder för. I nuvarande lag finns exempelvis inget krav på bästa tillgängliga kunskap, det vill säga att det inte är en kunskapsbaserad socialtjänst. Det ska även bli lättillgängligt för individen att ta kontakt med socialtjänsten och formas ett bättre sätt för kommunerna att göra behovsinsatser. Nuvarande målbestämmelser kompletteras med att socialtjänsten ska främja människors jämställda levnadsvillkor, förtydliga barnrättsperspektivet samt att målgruppsindelningen tonas ner. Andra förslag till ändringar avser bland annat skyldigheten att inrapportera ej verkställda beslut som förlängs från var tredje månad till var sjätte månad samt avskaffande av sanktionsavgiften.

Ett annat lagförslag är den nya äldreomsorgslagen som är en helt ny lag. Utredningens uppdrag är bland annat att lämna förslag till en äldreomsorgslag (ÄOL) som kompletterar socialtjänstlagen. Utredningens förslag är att förbättringar genomförs gällande samordning, delaktighet, individanpassning, ett förtydligt ansvar och säkerställa kompetens. Det pågår även en översyn av lagen om LSS med fokus på assistans. Utredningens uppdrag är att göra en översyn i lagen av assistansen och insatserna. Utredningens förslag är personlig service och boendestöd samt att staten ska vara huvudman för personlig assistans. En ny lag träder i kraft 1 januari 2023 gällande assistansen; föräldraansvar, grundläggande behov och egenvård.

Utöver ordföranden yttrar sig Kenneth Söderman, Solweig Bladh, Jenny Borg, Lena Westerlund (S), Charlotte Widegren (M).

KPR ajournerar sig för fika mellan kl. 10:10 och 10:30

KPR § 6 Översiktsplan utifrån ett äldreperspektiv

Strateg Lena Pettersson Forsberg föredrar ärendet och informerar om Motalas Översiktsplan 2040. Den nya Översiktsplanen (ÖP) antogs i juni 2022 ”Motala Översiktsplan 2040”. Lena visar en marknadsföringsfilm om ÖP. Översiktsplanen är kommunens viktigaste, långsiktiga, strategiska dokument för användningen av mark-och vatten. Det är målbilden med vägledande resonemang och riktlinjer som är kommuntäckande. Med anledning av att den är vägledande är den inte juridiskt bindande. Det har varit flera deltagande i framtagandeprocessen, där alla är överens. Översiktsplanen hanterar allmänna intressen och innefattar en obligatorisk miljöbedömning (MKB) miljökonsekvensbeskrivning.

I samband med ÖP framtagandet gjordes en politisk medborgardialog. Den politiska medborgardialogen blev basen för den gemensamma översiktsplanen. En gemensam överenskommelse gjordes om en särskild insats mot yngre, gymnasiet och unga vuxna. För att få med äldreperspektivet fick Motala kommunala pensionärsråd, Rådet för funktionshinderfrågor samt Bygderåd möjlighet att lämna in synpunkter i arbetet med Översiktsplan 2040.

Kontinuerlig översiktlig planering (KÖP) är ett nytt arbetssätt för kommunen. Det ska inte ta för lång tid att forma en översiktsplan. Beslut ska fattas av Kommunfullmäktige om en planeringsstrategi senast tjugofyra månader efter ordinarie val. Planeringsstrategin motsvarar tidigare aktualitetsförklaring. En presentation om ÖP-processen ges i form av ”den liggande åttan”. Översiktsplan 2040 antogs i Kommunfullmäktige och blev laga kraft i juni 2022. Den beslutade Översiktsplanen är den som gäller tills en ny godkänns av KF.

Utöver ordföranden yttrar sig Annika Lindén, Tarja Dahlin Lindhe.

KPR § 7 Kommunens måltidsverksamhet och måltidsfrågor inom socialförvaltningen

Verksamhetsutvecklare och MAR Micaela Carlsson samt Verksamhetschef måltid Tomas Hemmingsson föredrar ärendet. Inom måltidsverksamheten finns totalt fem enhetschefer som ansvarar för olika köksområden. Det har anställts måltidsutvecklare som börjar den 10 april som ska förbättra möjligheterna till att lyckas med förbättringsarbetet. Verksamheten har totalt 167 helårsanställda och levererar måltider till bland annat förskola, grundskola, gymnasium, kommunens vårdboenden, Regionen samt kylda matlådor till hemtjänsten. Måltidsverksamheten har 53 kök som levererar ca 8500-9000 lunch per dag.

En ny måltidspolicy blev antagen i maj 2022 som ska tydliggöra olika ansvarsområden och forma gemensamma anvisningar som förbättrar samarbetet. De gemensamma anvisningarna grundar sig på Livsmedelsverkets rekommendationer och är ett verksamhetsnära dokument. Socialförvaltningen och måltidsverksamheten ansvarar för att arbeta fram, anta, regelbundet utvärdera och revidera gemensamma anvisningar.

Ett projektbeslut antogs innan jul om Måltidscentrum. Måltidscentrum ska ersätta lasaretsköket och är ett centrum för tillagning och utveckling av hållbara och goda måltider. Inflyttningen är inplanerad i mars 2024. Måltidscentrum skapas för att tillaga måltider enligt dimensionerade förutsättningar. Där ska det snabbt kunna anpassas och öka kapaciteten om det behövs, yttre förutsättningar och verksamhetens anpassningar styr maxkapacitet. Vid större driftstörningar eller uteblivna leveranser från leverantörer kan måltider garanteras till prioriterade samhällsviktiga grupper under sju dagar. Förskola, grundskola f-6, äldreboenden, hemtjänst samt Regionen. Ett beredskapslager med anpassad matsedel kommer användas. Målet är att minska svinn i livsmedelskedjan, en väg in och många portioner ut. Detta kommer även kunna öka andelen lokala leverantörer. Det ska även formas ett eget metodkök med receptutveckling och produktutveckling.

Utöver ordföranden yttrar sig Ulla Axelsson, Gärd Andersson, Annika Lindén, Tarja Dahlin Lindhe, Solweig Bladh, Jenni Bäck (M), Lena Westerlund (S), Kaarina Kangasniemi.

KPR § 8 Förstudie avseende Öppna insatser för seniorer

Verksamhetsutvecklare Marielle Fältström & Verksamhetsutvecklare Linda Axelsson föredrar ärendet. Förstudien Öppna insatser för seniorer syftar till att se över vilka insatser som kan göras för målgruppen med anledning av den demografiska utvecklingen. Det är inte behovsbedömda insatser, utan de är frivilliga. Förstudien vänder sig till seniorer, det vill säga personer över 65 år. Förebyggande och öppna insatser för seniorer kan göra att behovet av stöd av vård och omsorgsinsatser minskar. Målet är att skapa bra förutsättningar för ett socialt och hälsosamt liv. Forskning och omvärldsbevakning har varit ett tillvägagångssätt för att få en inblick i hur arbetet ska riktas samt tittat närmare på Socialförvaltningens äldreplan och verksamhetsplan.

Efter omvärldsbevakning av andra kommuner ser man alternativ som seniorcenter, äldrekuratorer, seniorvårdar, riktade aktiviteter, pratbänkar, samtalsgrupper, insatser för att minska det digitala utanförskapet, hälsocenter med hälsocoacher samt förebyggande hembesök. Forskning kring området visar att aktivitet är hälsofrämjande, oavsett om den är fysisk, kognitiv eller social. Verksamheter där seniorer själva är aktiva deltagare kan fungera som ett av samhällets verktyg för att stödja ett aktivt och hälsosamt åldrande. De fyra hörnstenarna för de hälsofrämjande arbetet är: Social gemenskap, Meningsfullhet, Fysisk aktivitet och Goda matvanor.

En enkät har skickats ut till 841 personer som är över 75 år (slumpmässigt urval) där 298 (35%) svarade. De flesta var intresserade av att gå på föredrag, konsert eller teater. På andra plats var att fika tillsammans med andra eller att åka på en utflykt. Flera hade en positiv inställning till träffpunkter och enklare volontärarbete. Det konstaterades även att det är svårt att nå de allra ensamaste seniorerna eftersom det krävs mycket personlig kontakt och hjälp att ta sig ut till aktiviteter.

Utöver ordföranden yttrar sig Annika Lindén, Tarja Dahlin Lindhe, Kerstin Petersson, Kerstin Svedmert, Ulla Axelsson, Sirkka Matalalampi, Bengt Fogelberg.

KPR § 9 Äldreomsorgens organisation i Motala kommun

Verksamhetschef Hemtjänst Teresa Pålsson föredrar ärendet och ger en presentation av hemtjänstorganisationen. Hemtjänst egenregi består av Brinken, Ekön, Gamla stan, Väster, Nykyrka, Borensberg, Nattorganisationen och bemanningsenheten.

Vardo Aldemir är verksamhetschef för särskilda boenden (SÄBO). Organisationen är uppdelad enligt följande: Strömsborg, Åkervallen, Björktrasten, Samuelsberg/strandvägen korttidsboenden, Dagverksamhet, Vileborg, Husbygården, Solbacken, Strandvägen.

Aktuellt inom äldreomsorgen:

- Stort arbete med heltid som norm - alla heltidstjänster som utlyses är på 100%. Det är en överenskommelse på nationell nivå för att öka kompetensförsörjningen samt för att komma ikapp med jämställdhetsperspektivet.
- Utformats en handbok för hållbara arbetstider som är i implementeringsfasen just nu.
- Både SÄBO och Hemtjänst har haft höga nivåer av sjukfrånvaro, utöver covid-19 smitta har det varit influensa.
- För två månader sedan har EU skärpt arbetstidslagstiftningen med 11-timmars dygnsvila. Från och med första oktober i år måste schemalaggningsen se annorlunda ut, därav ett stort pågående arbete både inom hemtjänst och SÄBO med detta.
- Socialstyrelsen har på uppdrag av regeringen arbetat fram krav på en fast omsorgskontakt som är undersköterska och har en klinisk inblick i brukarens hälsotillstånd. Det ska komma en metod från Socialstyrelsen om hur kommunerna ska hantera detta.
- SÄBO har ett pågående omställningsarbete som handlar om att ta fram prognoser och verktyg för hur man arbetar med bemanningsresurser.

Utöver ordföranden yttrar sig Bengt Fogelberg, Lena Westerlund (S).

KPR §10 Socialförvaltningens uppdrag samt information från Socialnämnden

Socialdirektör Pernilla Thunander föredrar ärendet. Socialförvaltningens uppdrag är brett och omfattar flera områden: Äldreomsorg, psykisk ohälsa inom alla åldrar, barn, unga och familjer, budget och skuldrådgivning, dödsbo, familjerätt, färdtjänst, riksfärdtjänst, mobilitetsstöd, funktionsnedsättning, missbruk och beroende, ekonomiskt bistånd, alkohol- och tobakstillstånd, kommunal hälso- och sjukvård (hemsjukvård), hemlöshet, ensamkommande flyktingbarn, våld i nära relation, anhörigstöd. En stor utmaning är den demografiska utmaningen som innebär att färre ska försörja fler. Personer i åldern 0-19 år minskar, den arbetsföra åldern ökar endast med 3.9%. Grupperingen 80 år och äldre ökar med 49%.

Information till KPR från Socialnämndens sammanträde den 25 januari 2023. Socialnämnden fattade beslut om att godkänna en ny hyressättningsmodell samt förslag till hyressättning av rum/lägenheter i särskilt boende för äldre och gruppboendestäder i Motala kommun (Särskilda boenden LSS och SoL). Det har formats en hyressättningsmodell med anledning av att det upptäckts brister i kommunens sätt att hyressätta. För Motalas del handlar det om 389 lägenheter för äldre och 73 lägenheter i gruppboendestad. Hyrorna idag följer en viss princip och stämmer inte med lagstiftning eller rättspraxis och hyresnivåerna är inte likställda. Hyrestak har använts och hyrorna subventioneras felaktigt. Hyrorna har inte höjts i samma utsträckning som allmännyttans bostadsbestånd. Intäktsförluster bildas när skäliga hyror inte tas ut. Hyressättningsmodellen ska kunna användas för samtliga särskilda boendeformer i kommunen (förutom korttidsboenden och tvåbäddsrumsrum) ur en likabehandlingssynpunkt.

Den 31 januari har Kommunstyrelsen beslutat om den nya modellen och ärendet ska nu upp för beslut i Kommunfullmäktige den 13 februari 2023. Om KF ställer sig bakom modellen kommer hyresförhandlingar med hyresgästföreningen ske, därefter sätts en ny hyra för varje enskild lägenhet. Information kommer då ges till berörda hyresgäster. Det som den enskilde behöver göra är ansöka om bostadstillägg från pensionsmyndigheten, äldreförsörjningsstöd från pensionsmyndigheten eller bostadstillägg för personer med sjuk- och aktivitetsersättning från Försäkringskassan.

Utöver ordföranden yttrar sig Ulla Axelsson, Kenneth Söderman, Lena Westerlund, Jenny Borg, Solweig Bladh, Annika Lindén, Bengt Fogelberg.

KPR § 11 Övriga frågor vid KPR:s sammanträde

Information om Brottsofferjourdagen:

Lena Westerlund (S) informerar om Brottsofferjourdagen som äger rum den 22 februari med fokus på bedrägerier mot äldre. Bedrägerier har ökat i flera olika former, allt från telefonsamtal till fysiska hembesök. Viktigt att sprida och uppmana varandra om att tänka på detta. Tid och plats: 15:00-18:00, 59:an i Gamla stan, Nedre kaptensgatan 7 i Motala. Alla är välkomna för att lyssna, få tips, ställa frågor och diskutera, ingen anmälan behövs. Representanter kommer närvara från hemtjänsten, kommunen, bostadsstiftelsen Platen samt en musiktimme. Det är viktigt att den som blivit utsatt kontaktar brottsofferjouren för att få hjälp och för att de ska få information om eventuella nya sätt som bedrägerierna kan ske.

Fråga om krishantering:

Hur hanterar kommunen en krissituation om ett äldreboende behöver utrymmas? Biträdande socialdirektör Theres Sandstedt Johanson svarar att det arbetas utifrån kontinuitetsplanering, om något extraordinärt skulle ske finns en plan för hur det ska hanteras beroende på händelse eller hur långa avbrott som uppstår. Kontinuitetsplanering är till för att man ska kunna bedriva samma verksamhet oavsett avbrott. Det behövs insatser som är motiverade och det värderas hela tiden kring vad som kan hända och hur man hanterar olika krissituationer.

Utöver ordföranden yttrar sig Lena Westerlund (S), Jenny Borg, Kerstin Svedmert, Tor Nyman, Annika Lindén, Bengt Fogelberg.

KPR § 12 Sammanträdet avslutas

Ordförande tackar dagens medverkande och avslutar sammanträdet.

Sammanträdet avslutas klockan 15:55